

ЧАМУ ЗНІКАЕ ВАДА З КРАНАЎ...

«ГАРАБ'І КАЛОДЗЕЖ АБЯРНУЛІ»

Вады ў кранах і каналізацыі на верхніх паверхах некаторых двухпавярховікаў і трохпавярховіка аграгарадка Ярэмчы не было цэлы тыдзень. На першых паверхах невялічкі напор быў, так што суседзяў ратавалі. Аднак на вуліцах Маладзёжнай і Палявой вады не было нават у аднапавярховіках. Частка сетак тут належыць камунальным раёна, а частка — калгасу. Праблема з адсутнасцю вады была менавіта ў тых жыхароў, чые водаправодныя сістэмы знаходзяцца на балансе гаспадаркі. Асабістыя лічыльнікі на ваду тут ёсць далёка не ва ўсіх, таму, як высветлілася, несумленныя жыхары сапраўды гэтым карысталіся — палівалі грады, падключыўшы шланг проста да водаправода. Але ж ёсць і тыя, хто расходзе кубалітры для паліва адпаведна з сумай на лічыльніку.

Скажу адразу, шукаць правых і вінаватых я не збіралася, паколькі праблема з перабоямі вады ў краіне сапраўды ёсць, і вырашаць яе, як думаецца, трэба агульнымі намаганнямі, таму выслухала ўсе да тычныя да «воднай» гісторыі бакі.

— Вады ў кранах не было тыдзень, а камунальнікі гавораць, што гэта мы самі вінаватыя, бо агароды палівалі. Ды яшчэ кажуць, што многія незаконна ўрэзаліся ў водаправод, знайшлі ў людзей на градах шлангі. Я тут жыву 15 гадоў, і мы заўжды агароды палівалі. І лічыльнік у нас на доме стаіць — сума пасля на ўсе кватэры дзеліцца, мы ўсё роўна за яе заплацім, — расказала **Ала, жыхарка аграгарадка Ярэмчы**. — Пасля нашых скаргаў прыехалі спецыялісты, вінаватых адшукалі, людзі шлангі прыбралі — усе, нават хто па лічыльніках паліваў, але ж вада так і не з'явілася. А на ўсе нашы звароты на «гарачую» лінію чулі толькі адно: чакайце адказу. Атрымліваецца, як у той прыказцы: «гараб'і калодзеж абярнулі».

Згодна з законам «Аб пітным водазабеспячэнні», забеспячэнне жыхароў дадзеным рэсурсам знаходзіцца ў кампетэнцыі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, заўважыла ў адказ на агульную праблему **Марына ТОЎСЦІК, начальнік упраўлення камунальнай гаспадаркі і энергетыкі Міністэрства ЖКГ**:

— Водазабеспячэнне абанентаў і спажываючых у перыяд аномальных тэмператур патрабуе асаблівай увагі і тэхнічнай падрыхтоўкі сістэм водазабеспячэння арганізацыямі, якія аказваюць паслугі водазабеспячэння. Пры гэтым вельмі важна наладзіць тлумачальную работу з насельніцтвам і юрыдычнымі асобамі, каб выключыць або мінімізаваць нязручнасці карыстальнікаў цэнтралізаваных сістэм водазабеспячэння ў гарачы перыяд.

Непасрэднай забароны на водаспажыванне для вядзення ўласнай падсобнай гаспадаркі ў заканадаўстве няма. Чаму ж тады людзей вінавацяць у тым, што яны паліваюць агароды?

— Забароны няма, аднак законам вызначаны прыярытэт выкарыстання падземных водаў для пітных патрэб перад інакшым іх выкарыстаннем, — абзначыла **Марына Тоўсік**. — У артыкуле 38 Воднага кодэкса Беларусі вызначаны мэты карыстання воднымі аб'ектамі, і адна з іх — выкарыстанне для гаспадарча-пітных патрэб. А згодна з артыкулам 39, для гэтых патрэб могуць выкарыстоўвацца паверхневыя і падземныя воды, якасць вады ў якіх адпавядае гігіенічным нарматывам бяспекі. Падчас аномальна гарачага надвор'я трэба асабліва рацыянальна падыходзіць да выкарыстання вады, бо яна набывае асабліва высокую значнасць.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

ВОДАЗАБОРЫ НЕ БЯЗДОННЫЯ

Што адбываецца з вадой на Карэлічыне (Ярэмчы — не адзінае мястэчка раёна, дзе ў водаправодах дэфіцыт вады), расказалі кіраўнікі мясцовых органаў, на балансе якіх знаходзяцца водныя сеткі. Яны разлічвалі, што водаразбор павялічыцца ў 1,5-2 разы, аднак на справе гэтая лічба аказалася ў разы вышэйшая.

— Па камунальных водаправодах праблема ў раёне няма. Каля 85 % жыхароў мае лічыльнікі. Аднак падчас спёкі водаразбор вялікі, ідзе масавы паліў, таму і здараюцца збоі, — тлумачыць **Аляксандр РУДАК, дырэктар Карэліцкай жыллёва-камунальнай гаспадаркі**. — Але ж водазаборы не бяздонныя. Мы просім людзей ставіцца да расходу вады з розумам. Водаправодная сістэма сілкуецца ад падземных ваданосных пластоў, а пры такім надвор'і памяншаюцца іх аб'ёмы і ўзровень падземных водаў падае. У выніку помпы выхопліваюць са свідравін не ваду, а паветра. Абсталяванне псуецца і ціск падае, з вадой узнікаюць перабой. Свідравіна не можа даць больш, чым у ёй ёсць. А жыхары стараюцца максімальна паліць грады, і ваду бяруць адкуль? З водаправода.

Помпы ўвесь гэты час працуюць на поўнай магутнасці, аднак яны не паспяваюць выпампоўваць ваду з нетраў, таму пэўны час яе і не было, растлумачыў **Аляксандр ЛЕЙКА, старшыня камунальнага сельскагаспадарчага прадпрыемства «Царука»**:

— Нам на нейкі час прыйшлося адключыць ад сеткі фермы, каб даць людзям ваду. Грунтовыя воды панізіліся, абмялеў і Нёман, нават калодзежы паперасыхалі. А яшчэ грамадзяне пачалі агароды паліваць актыўна. Мы ім тлумачылі, што расцягваюць шлангі па градах нельга, бо вялікі перарасход вады атрымліваецца. Стаўце лічыльнікі і тады палівайце. А яшчэ ў нас некаторыя гаспадары на вуліцах, што пры Нёмане, павыкопвалі сабе цэлыя сажалкі на ўчастках і запаўняюць іх з водаправода, бо рака абмялела, уліку ж вады няма.

Лічыльнікаў вады на сетках, якія належыць гаспадарцы, няма. І за незаконныя ўрэзкі ў водаправод старшыня пакараць рублём не можа — гэта прэрагатыва ЖКГ. У Ярэмчах чатыры воданепорныя вежы. Ад дзвух з іх сілкуецца фермы і палова дамоў аграгарадка.

— Помпы мы не адключалі. Думалі, што недзе адбыўся прарыв трубаправода, калі

вады не стала. Шукалі месца аварыі, але яе не было — проста вада не выпампоўвалася з нетраў. Трэба купляць помпу на запас, бо тая, што працуе бесперапынна, можа ў любы момант згарэць. Тады мы зможам аператыўна яе памяняць.

У раёне сёлета павінны збудаваць станцыю абезжалезвання. Па словах старшыні гаспадаркі, у ЖКГ ёсць запасная свідравіна, якую новымі водаправоднымі сеткамі злучаць са станцыяй. Тады нагрузка на вежы гаспадаркі паменшыцца, і сітуацыя з вадой у двухпавярховіках палепшыцца.

ДЭФІЦЫТУ НЯМА, АДНАК ЭКАНОМІЦЬ ВАРТА

Дык ці існуе ў Беларусі дэфіцыт пітной вады і ці можа ён узнікнуць увогуле, можа, час пачынаць нервавацца? Агульнага закліку да эканоміі вады ў краіне, як гэта каторы год робяць у Амерыцы, у Беларусі няма. Наадварот, Мінпрыроды просіць гараджан паліваць саджанцы малых дрэўцаў, каб тыя прыжыліся.

Згодна з данымі Дзяржаўнага воднага кадастру, водазабеспячэнне ў сярэднім складае 6000 м³ на жыхара, што набліжана да сярэднеўрапейскіх паказчыкаў, адказаў **Аляксандр СТАНКЕВІЧ, дырэктар**

акта на права адасобленага водакарыстання. Згодна з Водным кодэксам, забраныя паверхневыя воды ў аб'ёме 5 м³ і менш у суткі з прымяненнем водазаборных збудаванняў, а таксама здабытыя падземныя воды ў аб'ёме 5 м³ і менш у суткі з прымяненнем водазаборных збудаванняў могуць выкарыстоўвацца для паліва раслін ды паення жывёл ва ўмовах гарачага надвор'я, — падкрэсліла **Марына Тоўсік**.

На месцах глядзяць на праблему воднага дэфіцыту больш гаспадарча і практычна.

— Людзі ў нас не лічаць пітную ваду і думаюць, што яна як мора. Яна ж на тое і пітная, каб яе піць, а не выліваць у агарод. Для гэтага можна браць ваду з рэк і сажалак. Запасы вады ўвогуле маюць тэндэнцыю да памяншэння. У спякоту яе трэба максімальна берагчы, — мяркуе **Аляксандр Рудак**.

НЕ СКОНЧИЛАСЯ, А ПЕРАРАСХОДАВАЛАСЯ

Зразумела, што расход вады летам павялічваецца, аднак ці можа праз гэта яна увогуле знікнуць? Змены кліматычных умоў прывялі да ўздзеяння на прыродныя кампаненты, у тым ліку паўплывалі на ўзровень падземных вод, які значна панізіўся. Гэта, у сваю чаргу, прывяло да змен у рэжыме работы цэнтралізаваных сістэм водазабеспячэння і водаадвядзення, адзначыла **Марына Тоўсік**:

— Няправільна казаць, што вада скончылася з-за яе перарасходу. Пэўны дэфіцыт узнік праз перавышэнне ўжывання над натуральным прыродным аднаўленнем водных запасаў. Падобная сітуацыя часоў і штогод назіраецца ў асобных рэгіёнах краіны. Асабліва гэтае пытанне актуальнае ў малых населеных пунктах, дзе спажыванне вады ўзрастае ў некалькі разоў за кошт прыезду людзей на адпачынак летам, агародніцтва і напайнення ўласных басейнаў. У выніку паніжаецца ціск у сістэме і ўзнікаюць перабой ў водазабеспячэнні. Да таго ж у краіне зношана 33,9 % водаправодных сетак, і падчас работы ў рэжыме максімальнага водаразбору яны могуць пашкоджацца.

ВОДАЗАБОР З АРТЭЗІЯНСКІХ СВДРАВІН

Для бесперабойнага водазабеспячэння сваіх спажываючых арганізацыі, якія адказваюць за гэта, падымаюць ціск у водаправодных сетках, падключаюць рэзервованае абсталяванне і задзейнічаюць усе вытворчыя магутнасці. Акрамя таго, водаканалы пастаянна манітораць якасць падаванай у сетку вады, заўважыла прадстаўніца **Мінжылкамгаса**.

У найбольш выйгрышной воднай сітуацыі знаходзіцца сталіца. Яна сілкуецца з пяці гарадскіх водазабораў, з якіх толькі на адным ёсць збудаванне водападрыхтоўкі. Чатыры водазаборы падаюць ваду з падземных крыніц без дадатковай водападрыхтоўкі, расказаў **Антон ГАЛАСКОК, начальнік вытворчасці «Мінскводаправод» КУП «Мінскводаканал»**:

— Астатнія аб'екты знаходзяцца за межамі горада, найбольш аддалены — за 60 кіламетраў ад Мінска. Самае складанае і буйное збудаванне — ачышчальная водаправодная станцыя, якая адзіная падрыхтоўвае ваду з паверхневых водаў.

Прадстаўнік **Мінскводаправода** дадае, што мэта да 2025 года забяспечыць усіх мінчан артэзіянскай вадой захоўваецца. Пры гэтым водаразборныя калонкі ў прыватным сектары сталіцы застануцца, дэманціраваць іх цэнтралізавана не будзе.

Ірына СІДАРОК,
фота аўтара.